

ΚΡΙΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΥ

Απόσπασμα έκ του 'Εθνικού Κήρυκος της Κυριακής, 27ης Ιουνίου, 1965
Τόμος 50, Αριθ. 17868, Νέας Υόρκης. Ν.Υ.

"ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΙΣ ΚΑΙ ΗΤΤΑ"

Τό βιβλίο "Επανάστασις και Ήττα," γραφέν υπό του Δ. Γεωργίου Κούσουλα, του Πανεπιστημίου Χάρουαρντ, της Ουάσιγκτον Δ.Ο. είναι έν άσυνθροές βιβλίο. Είναι ή ιστορία του Κομμουνιστικού Κόμματος της Ελλάδος και καλύπτει τέσσερας εεχωριστάς περιόδους.

- (Α) Από του 1920 μέχρι και της Δικτατορίας Μεταξά.
- (Β) Της περιόδου της Αντιστασίας κατά την διάρκεια της εχθρικής κατοχής.
- (Γ) Των μετά την Βάρκιζαν εξέλιξεων, ή της "Τρίτου Γόρου" καλουμένης Κομμουνιστικής άποείρας προς κατάληψιν της άρχης, και
- (Δ) Της καταστάσεως του Κόμματος όπισθεν του Σιδηρού Παρακετάματος μετά την ήτταν. Ο πρόλογος έγγραφη υπό του "Εντιμωτάτου κ. Κ.Μ. Γουντέου, της Μεγάλης Βρετανίας, ό όποιος διεδέχθη τον Συνταγματάρχον "Εννο"-Ταξίαρχον Μάιερς- εις τά βουνά της Ελλάδος ως "Άρχηγος της Βρετανικής Άποστολής.

Τό πρώτον μέρος- τό ελάχιστον γινωστόν εις "Ελλήνας και Άμερικανούς - είναι πράγματι άποκαλυπτικόν. Αί παράνομοι- και άπαιθλαί ενέργειαι του Κόμματος- τά τεθέντα διλήμματα παρά της Τρίτης Διεθνούς, όργανον του Σταλινισμού μετά τό 1930 σχετικá με τό "Εθνικόν Ζήτημα" φυλακίσεις και έξορίαι υπό τό Δικτατορικόν καθεστώς Μεταξά- όί πλαστοί-κομμουνιστάί-προφήται του Μανιαδάκη, και τέλος οί Βυζαντινισμοί μεταξύ των άδελφών του διαλεκτικού ύλισμου, σχεδόν πιστή αντιγραφή των καλλωτέρων Χριστιανικών διαμαρχών επί των λέξεων "όμοούσιον" και "όμοιοούσιον".

Η περίοδος της Αντιστασίας κατά την διάρκεια της εχθρικής κατοχής θα έποκοθετείτο καλλίτερον έν ό Καθηγητής Κούσουλας συνεβουλεύετο πέραν των Βρετανικών πηγών Άμερικανούς Άξιωματικούς ύπερέθησαν εις την USAFIME κατά τά έτη 1943 και 1944, τά έτη της Βρετανικής ό ρ ά σ ε ω ς και κομμουνιστικής ά ν τ ι ό ρ ά σ τ ε ι α ς.

Ο έπιχειρών την παροχασ έπισκόπησιν ύπηρετεί εις την OSS της USAFIME, έδρασευσα εις τό Κάιρον, κατά τό πρώτον μέρος του 1943. Ήμιστον Γραφεϊον (Σ.Γ. - Σ.Ο - Μ.Ο) ειχεν έπαφή με τό αντίστοιχον Βρετανικόν (Μ.Ο.4, εχ, κλπ.) και αντιλλάσσοντο έλευθέρας έκθέσεις και πληροφοριαί μεταξύ των όσφ Υπηρεσιών βάσει συμφωνίας συναφθείσης μεταξύ του Στρατηγού Μτόνοβον και της Βρετανικής Κυβερνήσεως. Ητο έκεί όταν ένερανίσθησαν οί Γεώργιος Έληντάρης και έλα-μελης Αντιπροσωπεία των βουνών μετά του Ταξίαρχου Μάιερς. Συνεσκέπτετο συχνά μετά μελών της Κυβερνήσεως και Έλλων ηγετών, όσως ό Πανηγυτής Κανελλόπουλος, ό Στρατηγός Μπακιρτζής και οί κ.κ. Καρτάλης και Τσιριμώκος. Επί πλέον ήτο ένήμερος των τηλεγραφικων όδηγιών του Ράφτσαλλ προς τον Κέσην, Υπουργόν επί των υποθέσεων της Μέσης Άνατολής, ως και τους Βρεταννούς Πρεσβευτάς και Στρατιωτικούς Διοικητάς.

Υπό τό πρίσμα των ούτω συγκεντρωθεισων πληροφοριων, φαίνεται ότι ή υπό του Καθηγητού Κούσουλα δοδεμένη ειδήν, παρά τας προσπαθείας δι' άντικειμενικότητα, δεν είναι ύψηλης πιστότητος. Ηθεν έποχή ότι οί Βρετανοί άδελφοί μας, εθύς ως κατέστη φανερόν ότι ή ήττα του Κίτλερ ήτο άναπόφευκτος, δεν ένδιαφέροντο διά την Έλληνικήν άπελευθέρωσιν ή έστω την αποτελεσματικήν έκβασιν του πολέμου, αλλά διά τά όμα αυτοκρατορικά συμφέροντα. Αί Βρεταννικαί ένέργειαι κατά την έποχήν εκείνην όμοιάζουν με παγοβουνον - τό βυθισθέν μέρος του όκοιου ήτο κατά πολυ μεγαλύτερον του όρατου. Μό-

"Επανάστασις και Ήττα"

Η Ιστορία του Έλληνικού Κομμουνιστικού Κόμματος

Υπό του Δ. Γεωργίου Κούσουλα

OXFORD UNIVERSITY PRESS - NEW YORK CITY, 2 7 00

λονότι τὸ δραστὸν μέρος ἐπανελάμβανε συνθήματα ὡς "ἐλευθερία καὶ δημοκρατία", τὸ μὴ δραστὸν εἰργάζετο διὰ τὰ αὐτοκρατορικὰ συμφέροντα ἀνεξαρτήτως μέσων ἢ μεθόδων. Αἱ Ἀμερικανικαὶ συμβουλαὶ περιεφρονούνητο ὡς παρεμβάσεις εἰς τὸ "Βρετανικὸν Θέατρον Ἐπιχειρήσεων". Οἱ "γυνῆσαι" Ἀμερικανοὶ Ἀξιωματικοὶ εἶχον καταλήξει εἰς τὸ συμπέρασμα πολὺ πρὸς τῆς αἰματομοσίας τῶν Ἀθηνῶν κατὰ τὸ 1944 ὅτι ἡ Ἑλλάς -ὅπως ἡ Κύπρος ἄργότερον- θὰ ὄφειτο ἀναπορεύεσθαι λουτρὸν αἵματος εἰς τὸν βωμὸν τῶν Βρετανικῶν Αὐτοκρατορικῶν συμφερόντων.

Ἡ πληθώρα τῶν Βρετανικῶν Γραφείων καὶ πράκτορων (τῶν ὁσίων ὁ ἀριθμὸς ἦτο τόσο μέγας ὅστε κυριολεκτικῶς ἀλληλοσπατῶντο) ἐστρεφέντο τοῦς ἑλληνας ὑπουργοὺς τῶν ὁσίων αὐτῆ αὐτῆ ἢ ὑπερῆς ἐξήρητο ἀπὸ τοῦς ὑπὸ τῶν Βρετανικῶν καταβαλλομένους μισθοῦς) ἐναντίον ἑλλήνων "ἑλληνα Ἐστρατηγῶν ἐναντίον Νεοῦρχου" ἀνταρτικῆς ομάδος ἐναντίον ἑτέρας" καθ' ὅλην τὴν γραμμὴν καὶ παντοῦ - εἰς τὸ Κάϊρον, τὴν Ἀλεξάνδρειαν, τὰς Ἀθήνας, τὸ Βουναί. Ἐτυχε τὸ EAM νὰ εἶναι ἡ πολυαριθμητέρα καὶ ἀποτελεσματικώτερα ἀνταρτικὴ ὀργάνωσις. Ἐάν τοῦτο συνέβαινε μὲ τὸν ΕΔΕΕ ὑπὸ τὸν Ἐστρατηγὸν Ναπολέοντα Ζέρβαν, καὶ ἡ ὀργάνωσις αὐτῆ θὰ ἠνενομεύετο ἐντὶ νὰ κατακλιθεῖται ὑπὸ χρυσοῦν λιγῶν, ἐκτὸς δὲν ἠκολούθη πιστῶς τὴν Βρετανικὴν γραμμὴν. Τὸ σὺνθημα ἦτο "ἀιμαίρι καὶ βασίλευς."

Τὴν Κυβερνήσιν Τσουδεροῦ καθὼς καὶ τὰ μέλη τῶν διαδόχων Κυβερνήσεων μετεχειρίζοντο ὡς νὰ ἦσαν κλητῆρες. Ἐν παρόδειγμα: ὁ κ. Παπανδρέου, ὁ πρῶτος Πρωθυπουργὸς ὁ ὁποῖος ἐπατήσθη τὸ Ἑλληνικὸν ἔθνος ἀμείως μετὰ τὴν ἐξωτερικὴν ἀποχώρησιν -ἐνῆρ τοῦ ὁποῖου αἱ δημοῖοι παρρημιναὶ τῆς ἐφοσιώσεώς του εἰς τὰ δημοκρατικὰ ἰδεῶθαι εἶναι ἴσκι μὲ ἐκείνας τοῦ θρακιλίτου ἠτελέου Ροζιλάτ - ἐταπεινώθη δημοσίᾳ ὑπὸ τοῦ Ἐστρατηγοῦ Ἐκδομο ὅταν τοῦ ἐδόθησαν δόχηται νὰ ἀναίληση τὴν χορηγηθεῖσαν ἀδείαν εἰς τὸ EAM διὰ τὴν ὀργάνωσιν συγκεντρώσεως διαμαρτυρίας εἰς τὴν Πλατείαν Ἐνστάματος τὸν Δεκέμβριον τοῦ 1944, ὀλίγας μόνον ὥρας πρὸ τῆς συναθροίσεως τοῦ κλήθους. Καὶ ὅμως, ὁ Ἐστρατηγὸς Ἐκδομο ἐγνώριζε καλῶς ὅτι τῶν μέσων ἐπινομινας καὶ μεταφορῆς εὐρισκομένων ἐν παρελθόντι -λόγω τοῦ πολέμου- οἱ ἄρχηγοὶ τῆς προαγματιστικῆς συγκεντρώσεως δὲν ἠδύοντο νὰ γνωστοποιήσουν εἰς τὸ κοινὸν ἐγκλίμως ὅτι ἡ ἀδεία συγκεντρώσεως εἶχον ἀναικλήθει. Καὶ ποῖα ἦτο ἡ ταυτότης τοῦ ἀτόμου τὸ ὁποῖον ἐχρησιμοποίησεν ἐνσφαιρα πυρᾶ ἐναντίον τοῦ πλήθους μολοντι εἶχον χορηγηθεῖ ἄσφαιρα πυρομαχικὰ εἰς τὸ πλεῖστον τῶν ἄστυνομικῶν; Δὲν εἶναι περιττον ὅτι δὲν ἔχει γίνῃ ἀκόμη γνωστὴ ἡ ταυτότης τοῦ ἀτόμου τὸ ὁποῖον ἐπυροβόλησεν κατὰ δολοφονικὸν τρόπον ἐναντίον πλήθους γυναικοπαίδων ἐκ τοῦ Ἀρχηγείου τῆς Ἀστυνομίας καὶ αὐτοῦ τοῦτου τοῦ κέντρου τῶν ἄστυνομικῶν γραμμῶν;

Ἐοιδέοντο πρῶτα οἱ Κομμουνισταὶ ἠγέται νὰ καταλάβουν τὴν ἄρχην ἐν ὅρει γενικῆς πένης, οἰκονομικῆς παραδόσεως καὶ μεγάλων καταστροφῶν, τὴν στιγμὴν κατὰ τὴν ὁποῖαν μόνον αἱ ἄστυναὶ Συμμαχικαὶ Δυνάμεις ἠδύοντο νὰ τεύουν χίρα βοήθειας; Δυνατὸν, ἀλλὰ οὐκ πιθανόν. Ὅσοι, ἀναμνησθῶντες, ἐγνώριζον ὅτι ἡ Βρετανικὴ Αὐτοκρατορία ἐθελεῖ τὸ Ἑλληνικὸν Ἀρχιπέλαγος τόσο ζυτικὸν διὰ τὰ συμφέροντά της ὅστε διὰ νὰ τὸ διαφυλάξῃ, τὸ Βρετανικὸν θησαυροφυλάκιον κατέβαλε ετήσιον ἐπίδομα χιλιάδων λιγῶν εἰς τὴν Βασιλεῖα Γεωργίου Α', ἐρωτην τῆς παροῦσης Ἑλληνικῆς Δυναστείας. Ἐγνώριζον ὅτι οἱ Βρεταννοὶ, ἔχοντες τὸν ἔλεγχον τῶν θαλασσῶν καὶ τοπικοῦς συμμάχους, ἐρόθμεζον τὰ Ἑλληνικὰ πράγματα. Πιθανὸν νὰ ἐντελῆθῃσαν -καὶ δικαίως - ὅτι ἡ δικτατορία Μεταξῆ δὲν ἦτο δυνατὴ ἔνευ Βρετανικῆς ἐπιμελεσεως ἢ ἀνοχής. Ἐκ τοῦτου, θὰ ἦτο λογικώτερον νὰ συμπερῆνη ναεὶς διὰ τοῦ ἀπέβλεπον μῆλλον εἰς τὴν παρεμπόδισιν τῆς ἐπανεγματοστάσεως τῆς Μοναρχίας καὶ ἑλλης δικτατορίας τῆς δεξιᾶς ἢ τὴν κατ'ἐλπίαν τῆς ἀρχῆς.

(1) Τὸ ἐπίδομα δὲν ἐγένετο δεκτὸν ὑπὸ τοῦ Βασιλέως Κωνσταντίνου, τοῦ πλέον "ἑλλήνου" ὅλων τῶν ἀπογόνων τοῦ Βασιλέως Γεωργίου Α', ἀλλὰ βιβλάτω μὲ τὴν ἐξουσίαν τοῦ ἐκ Βασιλέως Κωνσταντίνου ὄντος.

Σφάλμα διεδέχθη σφάλμα. Και τὸ χεῖριστον ὄλων - δὲν ὑπάρχει ἀμειβολλία περὶ τούτου - ἦτο ἡ σύλληψις ὁμῶρον μετὰ τῆς δεκεμβριανῆς συγκροσεως.

Μία ἡγεσία στερουμένη τῶν πάντων - τροφῆς, μεταφορικῶν μέσων, κα-
ταλυμμάτων, φαρμάκων καὶ λατρῶν - ἐνέλαβε τὸ πρῶτον βῆρος τῆς στε-
γῆσεως, διατροφῆς καὶ περιθάλψεως τῶν ὁμῶρων. Ὅταν ὁ γράφων ἐξήγησεν
ἀπὸ τὸν κ. Καραγιώργη, ὁ ὁποῖος παρηκολούθει τὴν διδασκαλίαν τῶν ἠνω-
μένων Ἑθνῶν, εἰς τὸν Ἅγιον Φραγκίσκον ὡς συντάκτης τοῦ "Ριζοσπάστη"
νὰ ὄσῃ μίαν λογιεὴν δικαιολογίαν ἐκ' αὐτοῦ τοῦ ἐγκλήματος, οὗτος ἀπήν-
τησεν ἡρέμως: "Ἦτο τερατοὕργημα". Ἀκριβῶς ὅπως ἕνας πανιδόβλητος κο-
λυμβῆς διαπράττει σφάλματα κατὰ τὴν διάρκειαν μιᾶς τρικυμίας, ἐπιτα-
χύνων τοιοῦτοτρόπως τὸ τέλος του, οὕτω καὶ οἱ Κομμουνιστὰὶ ἡγῆται, με-
τὰ τῆς ἰδίας αὐτῶν ἀπέλειπας ἐνεργείας, ἐδημιούργησαν αὐτῆς ταύτας τῆς
καταστάσεις τῶν ὁμοίων τὴν παρεμπόδισιν ἐπεζητῶν.

Ὁ Τρίτος Γῆρας ἢ αἱ μετὰ τὴν Βάρμικαν ἐξελίξεις. Ἐδῶ τὸ βιβλίον
παραβλέπει τὰς προκλήσεις καὶ τὴν βασιλείαν τῆς δεξιᾶς τρομοκρατίας
εἰς τὰς πόλεις καὶ τὴν ὑπαιθρον μετὰ τὴν ἐμφανῆ ἀνοχήν τῆς Ἀστυνομίας
καὶ Λιμοφυλακῆς. Ὁ πρῶτος ἦτο εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν - γεγονός
τὸ ὅποτον ὁ γράφων διεπίστῳσεν τὸ 1956 καὶ 1958 κατὰ τὴν διάρκειαν
ἐνὸς ἐκτεταμένου ταξιδίου εἰς τὴν Πελοπόννησον, Φοβερὰ ἐγκλήματα
διεπράχθησαν καθ' ὅν χρόνον τῆς Κυβερνήσεως τῶν Ἀθηνῶν "πρόϊσαντο"
ἐντιμώτατοι ἄνδρες ὅπως ὁ Εφοβόλης, ὁ Πλαστήρας καὶ ὁ Βενιζέλος.

Ἄλλὰ οἱ Βρετανοὶ, παρὰ τὸ γεγονός ὅτι ἐκέρδιον ὄλας τῆς μάχας
ἐναντίον τῶν Κομμουνιστῶν καὶ τοῦ ΕΑΜ, ἔχασαν τὸν πόλεμον. Οὐδέποτε
σημασίαν ἔχει ἕν τὸ γεγονός τοῦτο δεξιέεται εἰς τὴν κατατριβὴν τὴν
προκληθεῖσαν ἐκ μέρους τῶν ἄναρτων ἢ τὴν ἀπώλειαν τοῦ ἀποικειστικοῦ
ἐλέγχου τῶν ἐπὶ τῶν Ἀμερικανικῶν ἐφοδίων καὶ χρυσοῦ. Ἐνυγκάσθησαν⁽²⁾
νὰ ἐγκαταλείψουν τὴν Ἑλλάδα, παρὰ τῆς συμφωνίας Στάλιν-Τσούρτζιλλ.

Τὴν ἀνοιξίαν τοῦ 1945 συνένη γεγονός τὸ ὅποτον εἶχε τεραστίαν ἐπί-
δρασαν ἐπὶ τὴν τύχην τῆς Ἑλλάδος. Ἡ καρδία τοῦ ἀνθρώπου ὁ ὁποῖος εἶ-
χε καταστήσει τὴν σημαίαν καὶ τὴν σφραγίδα τῶν ἠνωμένων Πολιτειῶν
διπλὰ σύμβολα δικαιοσύνης, εἰρήνης καὶ ἐλευθερίας ἐπίσπε νὰ κτυπῆ.
Τὸ ἀπώτερον ἀποτέλεσμα τοῦ θανάτου τοῦ θράνηκιν Ντελάνο Ροῦζβελτ ἦτο
νὰ ἐνθαρρυνθοῦν τὰ ἀντιδραστικὰ στοιχεῖα ὅχι μόνον εἰς τὰς ἠνωμένας
Πολιτείας, ἀλλὰ παντοῦ, ὥστε νὰ ἀκοῦθῃ κανεὶς φειδῶρους ἀκοῆν καὶ εἰς
τὴν διδασκαλίαν τῶν ἠνωμένων Ἑθνῶν τοῦ ἁγίου Φραγκίσκου ὁσάκις ὁ ἰο-
λόγως ἐνεραμίζετο ὡς ἀσομβίαστος, ὅτι ἴσως ἦτο ἡ καλλίτερα ὄρα νὰ
τακτοποιηθοῦν οἱ λογαριασμοὶ "καὶ μετὰ τὸν ἄλλον δικτάτορα" (Στάλιν).
Ἐδ γεγονός τοῦτο πῶ ἔδν ἐξηγετὶ τὴν ἀνησυχίαν τοῦ Στάλιν διὰ τὸν
τερματισμὸν τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως. (Πρῆκει νὰ σταμνηθῶμεν τοὺς
ἐπαναστατήσαντας Ἑλληνας ὅσον τὸ δυνατόν ταχύτερον.)

Ὁ Χάρρυ Τρότσκιν παρεξηγῶν κατὰ τὸ πρῶτον μέρος τῆς ἀνδίδου του
εἰς τὴν προεδρικὴν ἔδραν τὸν κλέμον τοῦ δεξιῶρον καὶ τὸ μῖσος τοῦ
ἔτρεφον ἐναντίον τοῦ Ροῦζβελτ τὰ ἀντιδραστικὰ στοιχεῖα ὡς τύχον δεξι-
λόμενον εἰς ἄλλους λόγους, ἢ εἰς ἀνεγνωσμένην προσπίθειαν πρὸς κατὰ-
λήφιν τῆς ἀρχῆς, ἐσεισθῆ ὅπως τὰ κατευνῶσθῃ φυσικῶν τοὺς πιστοὺς
τοῦ Ροῦζβελτ ὁπαδοὺς καὶ φιλελευθέρους ριζῶν ἀτόκους "εἰς βορρῶν λό-
κων" καὶ ἐν γένει ἀνεχόμενος νὰ γίνωνν ὀνρήματα τῶν ἀντιδραστικῶν κυ-
νηγῶν χωρὶς κανένα περιορισμὸν. Τὸ πολιτικὸν μέτῳον ἀποτελοῦμενον
ἀπὸ τοὺς Προοδευτικὸς Δημοκράτας, φιλελευθέρους διανοουμένους, Ἐρ-
γάτας καὶ μειονότητας, τὸ ὅποτον εἶχε τεθῆ ὀπὸ τὸ λάβαρον τοῦ "NEW
DEAL", ἀπεθαρρύνθη εἰς τοιοῦτον βαθμὸν ὥστε οἱ Ρεπουμπλικάνοι νὰ
ἐπιτόχων τὸν ἔλεγχον ἐπὶ τοῦ Ἀμερικανικοῦ Κοιμῆσσοῦ κερδίσαντες

(2) CHURCHILL: "TRIUMPH AND TRAGEDY"

(3) "CONVERSATIONS WITH STALIN" BY DJILAS, PAGE 182.

τάς Βουλευτικές εκλογές του 1946. Όταν αί 'Ηνωμένοι Πολιτείες άπεφάσισαν νά έπιβουον άνοιχτά εις τήν 'Ελλάδα μετά τήν Βρεταννικήν άποχώρησιν, τό τέλος τής 'Επαναστάσεως δέν ήτο πλέον μακριά. Αί κομμουνιστικά κατακραυγά έναντίον τών Η.Π.Α. "δέν έπιαναν" - Έστη και μη λαμβάνοντες υπ' όψιν τό γεγονός ότι σέ κάθε πέντε 'Ελληνικές οικογένειες ή μία έχει συγγενείς διαμένοντας εις Η.Π.Α. - οι συνειδηματικοί και μορφωτικοί δεσμοί μεταξύ 'Ελλάδος και 'Αμερικής ήσαν και άξιοακολουθούν νά είναι ισχυροί.

'Ο έν προόδω εύρισκόμενος τότε 'Εμφύλιος Πόλεμος θά ήτο δυνατόν νά είχε τερματισθί διά διαπραγματεύσεων ένν ό Μακαρθισμός - ό όποιος έμπεσούρανει εις τές 'Ηνωμένους Πολιτείας - δέν καθίστα τοιαύτην πολιτικήν άδύνατον. Παρά ταύτα, οι 'Ελληνες αντιδραστικοί, φοβούμενοι μη τυχόν ό Πάπ Πόρτερ, άπεσταλμένος του Προέδρου Τρούμαν εις τήν 'Ελλάδα, έξέτερισε τρόπον τερματισμού τής άδελφοκτονίας διά συνδιαλλαγής, ήγειραν πολλαπλά έμπόδια εις τήν εγκαιρον γορηγήσιν διαβατηρίου εις ένα 'Εσεδρόν 'Αμερικανών 'Αξιωματικών, παλαιμάχον τής USAFIFE ό όποιος έγνώριζε προσωπικώς τους ήγέτας τών άνταρτών εις τήν 'Ελλάδα και ίσως ήδύνατο νά έπιφέρη τήν κατάλληλον έποχήν προς τούτο. 'Ηως αύτης τής εύγενούς πράξεως ήτο ό Στρατιωτικός 'Υπασπιστής του Προέδρου, παίζων τόν ρόλον του PUGH BAR του Μικάδου.

'Αντί είρήνης άκριβώς τό άντιθέτον έλαβεν χώραν υπό τήν πύειν τών θυελλωδών άνέμων του Μακαρθισμού. 'Ο πόλεμος ένειτάθη. 'Από έμφύλιος πόλεμος κατέστη "άιεθνή Κομμουνιστική 'Επίθεσις", παρά τό γεγονός ότι ό Στάλιν -ό διεθνώς αναγνωριζόμενος 'Αρχιερέυς του Κομμουνισμού - έμάχητο παρά τό πλευρόν του Τρούμαν. 'Ο Πρόεδρος Τρούμαν με συνεχείς βοήθησμοις του κοινού με άντικομμουνιστικής δηλώσεις, πολεμικά δελτία και άνακοινώσεις του Πενταγώνου, του 'Υπουργείου τών 'Εσωτερικών, του Λευκού Οίκου και Προεδρικούς λόγους ένάπειον του Κογκρέσου, άπεστέρησεν τόν Μακαρθισμόν του μονοπωλιακά προνομίου του "άντικομμουνισμού" με τά πλοσία πολιτικά του όφέλη. Ούτως έγενήθη τό λεγόμενον "όόγμα Τρούμαν", εγκαινιάζων τήν έποχήν του Ύυχρού Πολέμου.

'Ο 'Αμερικανικός έσωτερικός πολιτικός διέλογος συντόμως άνεκάλυφεν ότι ή "πτυχή Τουρμια" ή όποια" έρωτοτροπούσε" με τόν Χίτλερ κατά τήν διάρκειαν του πολέμου, "ήπαιλθη" έπίσης από τήν Σοβιετικήν 'Ενωσιν με αποτέλεσμα νά λάβη τό μεγαλύτερον μέρος τής "Βοηθείας προς τήν 'Ελλάδα" ηηριοθέτησε παρά του Κογκρέσου πιστώσεις. 'Από έναί ό όρόμος μοιραίως ώδήγησεν νά γίνη τό ίδιο και με τές άλλες χώρες μέχρις ότου συμπεριελθώσαν όλαι αι χώραι αι γειτονικά με τήν Σοβιετικήν 'Ενωσιν, καθιστώντας τήν προστάθειαν ταύτην τρίτην άπόπειραν "κυκλώσεως" τής Σοβιετικής 'Ενώσεως. (5) 'Ο Τζόν Φόστερ Ντάλλες έπεξέτεινε τήν άρχήν τής κυκλώσεως ώστε νά περιλάβη όλόκληρον τόν κόσμον.

Τό βιβλίον τούτο θά είναι θησαυρός διά φοιτητάς και ιστορικούς. 'Ασφαλώς θά άρξση έποχήν - ιδιαίτέρως εις τήν 'Ελλάδα.

Γεώργιος Χ. Βουρνής

(4) DREW PEARSON: MARCH 17, 1947

(5) 1ST GENERAL FOCH'S GORDON SANITAIRE, 1918, 2ND HITLER'S ATTEMPT, 1933-39.

BOOK REVIEW

Excerpt from The National Herald, Sunday, June 27, 1965, Vol. 50, No. 17,868, New York, New York

"REVOLUTION AND DEFEAT" *

"Revolution and Defeat," authored by Professor D. George Kousoulas, of Howard University, Washington, D. C., is an extraordinary book. It is the story of the Communist Party of Greece covering four distinct periods:— (A) from 1920 through the Metaxas dictatorship; (B) the period of resistance under enemy occupation; (C) the post-Varkiza developments, or the so-called "Third Round" of communist attempt to seize power; and (D) the status of the Party behind the Iron Curtain after defeat. The introduction is supplied by the Honorable C. M. Woodhouse, of Great Britain, who succeeded Colonel "Eddie" — Brigadier Myers — in the mountains of Greece as head of the British mission.

The first part — the least known to either Greeks or Americans — is truly a curtain raiser. The illegal and deceptive activities of the Party; the dilemmas posed by the Third Internationale, a Stalinist organ after 1930, on the "National Question;" prison and exile under the Metaxas dictatorship; Maniadakis' counterfeit communist prophets; and, last but not least, the Byzantine disputations among the brethren of materialist dialectics, practically copies of Christian disputes of earlier days over the words "omouosion" and "omolouosion!"

The record of the period of resistance during enemy occupation would have been placed in better perspective had Professor Kousoulas consulted, in addition to British sources, American officers serving with the USAFIME during the years 1943 and 1944, the years of British action and communist reaction.

This reviewer was with the OSS at USAFIME in Cairo in early 1943. Each of the Bureaus (S.1 — S.O. — M.O.) had contact with its British counterpart (M.O.4, Ex., etc.) and through a compact of General Donovan and the British government, reports and information between the two services were freely exchanged. He was there when George Exindariis put in an appearance and the delegation of six arrived from the mountains with Brigadier Myers. He conferred frequently with cabinet ministers and other leaders, such as Panayiotis, Canelopoulos, General Bacritzis, and Messars. Kartalis and Tsirimokos. In addition, he was privy to the cable directives of Churchill to Casey, Minister of State in the Middle East, and the British Ambassadors and Field Commanders.

In the light of information thus assembled, it would appear that Professor Kousoulas' picture, despite all efforts at objectivity, is not of a high fidelity. These came a time when our British brethren, soon after it became evident that Hitler's defeat was inevitable, were not interested in Greek liberation or even effective prosecution of the war, but in naked Imperial interest. British activities at the time resembled an iceberg — the submerged part being by far greater than the visible one. While the visible mouthed slogans such as "freedom and democracy" and "self-determination for all peoples," the submerged one pursued Imperial interest without regard to either means or method. American advice was resented as interference in a "British theater of operations." American officers "in the know" had concluded long before the 1944 Athens outbreak of bloodshed that Greece — like Cyprus years later — would inevitably undergo a bloodbath on the altar of British Imperial interest.

The plethora of British bureaus and agents (whose numbers were such that they were literally stepping on the toes of each other) played Greek cabinet ministers (whose very subsistence depended on their salaries advanced by the British) one against another; one Greek General or Admiral against another; one guerilla group against another; all the way down and up the line everywhere — in Cairo, in Alexandria, in Athens, in the mountains. It happened that the EAM was the most numerous and effective guerilla organization. Had

* "Revolution and Defeat"

The Story of the Greek Communist Party

By D. George Kousoulas

Oxford University Press — New York City — \$7.00

it been the EDES under Napoleon Zervas instead, that, too, would have been undermined instead of being showered with gold sovereigns, unless it faithfully toed the British line. "Divide and Rule" was the motto!

The Tsouderos government and members of every succeeding Greek cabinet were treated as messenger boys. One example:- Mr. Papandreas, the first Prime Minister to set foot on Greek soil after enemy withdrawal - a man with a public record of devotion to the Democratic ideal as impeccable as that of Franklin D. Roosevelt - was publicly humiliated by General Scobie by being directed to rescind the permission granted to EAM to hold a protest meeting in Athens in Constitution Square in December, 1944 only a few hours before the scheduled assemblage of the crowds. Yet, General Scobie was well aware that with communication and transportation media in paralysis - war casualties - the leaders of the projected meeting could not possibly notify the people in time that permission to assemble had been withdrawn. And who was the person who fired live ammunition into the crowd while most of the police had been issued blanks? Is it not strange that the identity of the person who murderously fired into a crowd of women and children from the police headquarters and the very center of police lines has not been established?

Were the Communist leaders really planning seizure of Governmental power in the face of famine, economic stagnation and widespread destruction, when only the Western Allied Powers could give a helping hand? Possible, but not probable. They were aware that the British Empire considered the Greek Archipelago so vital to its interest that to safeguard it the British Exchequer was paying an annual stipend of thousands of Pounds to King George I, the founder of the Present Greek dynasty.¹ They knew that the British, together with their local allies, plus control of the seas, called the tune in Greek politics. They probably felt - and rightly so - that the Metaxas dictatorship would not have been possible without British connivance or acquiescence. It would be more reasonable, therefore, to infer that their aim was prevention of the re-establishment of the Monarchy and another dictatorship of the Right rather than seizure of power.

Error compounded error. The worst - no doubt about it - was their taking of hostages after the December clash. A command lacking everything - food, transportation, shelter, medicine and doctors - took upon itself the added burden to shelter, feed and care for civilian hostages. When this reviewer asked Karayiorgis at the San Francisco U. N. Conference which he was attending as Editor of "Rizospastis" to give a rational reason for the outrage, he calmly replied, "It was a blunder!" Just as a panicky swimmer in a storm does the wrong things, thereby hastening his own end, so the Communist leaders, through their own acts of desperation, brought into being the very things they sought to prevent.

The Third Round, or post-Varkiza developments. Here the book overlooks the provocations and the reign of Rightist terror in city and countryside with the connivance of the police and gendarmerie. Terror was the daily menu - a fact this reviewer verified as late as 1956 and 1958 in an extensive trip through the Peloponnese. Heinous crimes were committed while the government in Athens was "fronted" by honorable men such as Sofoulis, Plastiras and Venizelos!

But the British, despite the fact that they won every battle over the Communist and the EAM, they lost the war. Whether this was due to the wearing down caused by the guerillas or the loss of their exclusive control over American supplies and gold is immaterial. They were forced out of Greece, the Stalin-Churchill agreement notwithstanding.²

In the Spring of 1945 an event occurred that had a terrific impact on the fortunes of Greece. The heart of the man who had made the flag and the seal of the United States twin symbols of justice, peace and freedom ceased to beat. The collateral effect of the death of F.D.R. was to embolden reactionaries not only in the U. S., but everywhere, so that one could hear whispers even at the San Francisco Conference whenever

¹The stipend was declined by King Constantine, the most "Greek" of all King George's descendants, as incompatible with his position as King of a Sovereign Nation.

²Churchill: "Triumph and Tragedy"

Molotov appeared intransigent that perhaps it would be best to settle accounts with the "other dictator, too" (Stalin). This probably explains Stalin's anxiety to liquidate the Greek revolution. ("The uprising Greeks must be stopped, and as quickly as possible."³)

Harry Truman, misreading during his early occupancy of the Presidential chair, reactionary opposition and hatred against F.D.R. as due to other reasons than struggle over State power, thought of appeasing it by throwing New Dealers and liberals "to the wolves" and otherwise tolerating an "open season" against them. The political front composed of Progressive Democrats, Liberal intellectuals, Labor and minorities, marching under the banner of "New Deal," was demoralized to such an extent that the Republicans won control of the United States Congress at the 1946 Congressional elections. When the United States resolved to openly intervene in Greece after British withdrawal, the revolution was doomed. Communist outpourings against the United States would not stick - even ignoring the fact that every fifth Greek family has relatives living in the United States - the emotional and cultural ties binding Greece to the United States were and are strong. The civil war then in progress might have been liquidated by negotiation had not McCarthyism - then rampant in the United States - inhibited such an approach. Nonetheless, Greek reactionaries, fearing that Paul Porter, President Truman's emissary to Greece, might find a way to terminate the fratricide through negotiation, threw effective monkey wrenches into the works by arbitrarily preventing the timely issuance of a passport to a Reserve U. S. Officer, a veteran of USAFME who personally knew the guerrilla leaders of Greece and might establish proper contact. The hero of this noble deed was the Military Aide to the President, playing the role of Mikado's Pook Bah.⁴

In fact, the very opposite took place under the domestic gale winds of McCarthyism. The war was upgraded. From civil war it became "International Communist aggression," despite the fact that Stalin - the internationally-acknowledged Communist High Priest - was fighting on the side of Truman! Through a constant barrage of anti-communist statements, news releases and pronouncements from the Pentagon, the State Department and the White House, plus special Presidential messages to the Congress personally delivered, monopoly in "anti-communism," with its rich political rewards, was denied to McCarthyism. That is how the "Truman Doctrine" was born, inaugurating the era of Cold War.

The U. S. domestic political dialogue soon discovered that "pooe Turkey," which played "footsie" with Hitler during the war, was also "menaced," and awarded the major part of the "Aid to Greece" program. From there the march proceeded merrily on until every country bordering the Soviet Union was included, making this the third attempt at containment of the Soviet Union.⁵ John Foster Dulles extended the principle to encompass the world.

The book will prove a treasure house for student and historian alike. It is bound to leave its mark - particularly in Greece.

George C. Vourmas

³ "Conversations with Stalin," by Djilas, Page 182.

⁴ Drew Pearson: March 17, 1947

⁵ 1st: General Foch's Gordon Sanitaire, 1918; 2nd: Hitler's attempt, 1933-39.